

בר/ת מצווה עם חברים

מסע יהודי משותף

חוברת למורה

רציונל

"כל אדם הוא רק כאות אחת מן האלף-בית
ורק בהתחברו לשני, תיוולד מילה"
(על פי ספר מסעי בנימין)

מחקרים מראים כי בעשורים האחרונים מטשטש ומצטמצם הקשר של יהדות התפוצות לישראל. רבים מיהודי התפוצות תופסים כיום את הקשר עם הקולקטיב היהודי כמשמעותי פחות מבעבר. מצב זה בולט בעיקר בקרב יהודים-אמריקנים צעירים, שכן הם מנותקים מחוויית ההגירה של הדורות הקודמים ואין להם קשרים משפחתיים ליהודים שאינם חיים בקרבתם.

חווייה זו אינה ייחודית לנוער היהודי באמריקה. גם בישראל, צעירים יהודים חשים ריחוק מן הנוער היהודי-אמריקני. מחקרים שהתקיימו בישראל מלמדים כי 69% מקרב הנשאלים חושבים שהיהודים בארץ והיהודים בשאר העולם הם עמים נפרדים.

מעגל החיים היהודי מְזמן כמה תחנות המאפשרות חיבור משמעותי לעם היהודי. בר/בת מצווה הוא אחת מתחנות אלו. זהו זמן של הצהרה אישית וחברתית על שייכות והשתייכות לעם היהודי. שייכות זו אינה מובנת מאליה לנערים ולנערות חילוניים הגדלים בישראל, והקשר הרגשי העמוק לארץ ישראל אינו מובן מאליו לנערים ולנערות יהודים החיים בתפוצות. תכנית "בר/בת מצווה עם חברים - מסע יהודי משותף" רואה בשנת בר/בת המצווה הזדמנות ייחודית לפתח, לחזק ולהעמיק את הקשר ואת תחושת השייכות לעם היהודי, לעמיות היהודית (Jewish Peoplehood) ולישראל באמצעות קשר חי בין בני הנוער.

תכנית "בר/בת מצווה עם חברים - מסע יהודי משותף" מאפשרת למשתתפים בה לחוות יחד את שנת בר/בת המצווה, ללמוד זה מזה על הדרך שבה כל אחד נוהג לציין את האירוע, להכיר את האחריות המשותפת והנפרדת שיש להם כיהודים החיים במקומות שונים בעולם ולבנות יחד את הקשרים של דור העתיד בעם היהודי.

מטרות התכנית

- א. התלמידים והתלמידות יבררו לעצמם את משמעות השתייכותם לעם היהודי;
- ב. התלמידים והתלמידות יבררו לעצמם מה המשמעות של גיל מצוות בשבילם;
- ג. התלמידים והתלמידות יכירו את הדומה והשונה בינם לבין תלמידים בני גילם מהתפוצות;
- ד. התלמידים והתלמידות יתנסו הלכה למעשה בפרויקט צדק חברתי-תיקון עולם;
- ה. התלמידים והתלמידות יציינו בצורה משמעותית את שנת בר/בת המצווה שלהם, ובתוך כך יכירו את קבוצת השווים מהתפוצות.

מבנה התכנית

התכנית עוסקת בנושא עמיות יהודית - Jewish peoplehood בשלוש יחידות מגוונות, כל יחידה מורכבת משני שיעורים.

התוכנית מזמינה את משתתפיה לעמוד על משמעות הביטוי "עמיות יהודית" תוך פירוקו ולימוד מעמיק של ההיבטים המרכיבים אותו. על כן היחידה הראשונה בתוכנית תוקדש לעיסוק בזהות יהודית - Jewish, השנייה להווצרות עם - People והשלישית לאחוזה ולמחויבות המשותפת - Hood הגלומה בביטוי זה.

יחידה ראשונה - זהות יהודית Jewish

יחידה זו עוסקת בסוגיית הזהות היהודית ומשמעותה בכלל ובהקשר של גיל מצוות בפרט.

מפגש ראשון

המפגש הראשון הוא שער הכניסה לעיסוק בנושא הזהות היהודית. מפגש זה עוסק רובו ככולו בבירור האישי של התלמידים, שיתמקד בשאלת משמעות השתייכותם לעם היהודי בהקשר של גיל מצוות.

מפגש שני

במפגש זה מרחיבים התלמידים את נקודת המבט ומתוודעים לתחושות ולעמדות של תלמידים בני גילם בתפוצות.

יחידה שנייה - אנשים יוצרים עם, People

יחידה זו עוסקת בבירור השאלה "מי הוא העם היהודי" ומהי המשמעות של המעבר מהיותנו יחידים ומשפחות להשתייכותנו לעם?

מפגש ראשון

המפגש הראשון מאפשר לתלמידים להתנסות במצבים שונים: מצבים שבהם הם פועלים כיחידים ומצבים שבהם הם פועלים כקבוצה, לבחון את ההבדלים בין שני המצבים האלה ולדון במשמעות הנובעת מכך. בנוסף לכך, התלמידים יכירו הגדרות ומאפיינים של המונח "עם".

מפגש שני

במפגש זה בוחנים התלמידים את חוויית ההשתייכות לעם, את החוויה האישית ואת החוויות המשותפות, ומבררים איזו משמעות יש למקום פיזי בהקשר של עם. נברר כיצד תופסים התלמידים בתפוצות את השתייכותם לעם היהודי ובאיזו אופן תופסים התלמידים מישראל את השייכות של יהודי התפוצות לעם.

יחידה שלישית - אחווה ומחויבות משותפת, Hood

יחידה זו עוסקת בנושא האחריות המשותפת של שתי הכיתות לתיקון עולם בגיל מצוות.

מפגש ראשון

המפגש הראשון עוסק בהשפעה שיש ליחידים ולקבוצות, הפועלים יחד, על הסביבה שבה הם חיים ובתרומה שהם תורמים לעולם היהודי הרחב.

מפגש שני

במפגש זה יתנסו התלמידים בפרויקט צדק חברתי-תיקון עולם משותף.

יחידה רביעית - מפגש וידאו, Video Conference

מפגש וירטואלי המאפשר לפגוש את השותפים בזמן אמת ולהעמיק את ההיכרות.

לבחינת אפשרות להשתתף בתכנית צרו קשר עם:

רשת בתי ספר תאומים של הסוכנות היהודית

דוא"ל: schools2gether@jafi.org ; טלפון: 03-7453505

אגף החינוך של התנועה ליהדות מתקדמת

דוא"ל: Hinuch@reform.org.il ; טלפון: 04-8300560